לשמה בסתם

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף נד עמוד ב

ההוא דאתא לקמיה דר׳ אבהו, א״ל: ס״ת שכתבתי לפלוני, גוילין שלו לא עיבדתים לשמן, א״ל: ספר תורה ביד מי? א״ל: ביד לוקח, אמר לו: מתוך שאתה נאמן להפסיד שכרך, אתה נאמן להפסיד ספר תורה.

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף מה עמוד ב

דתניא: ציפן זהב, או שטלה עליהן עור בהמה טמאה - פסולות, עור בהמה טהורה - כשרות, ואף על פי שלא עיבדן לשמן; רבי שמעון בן גמליאל אומר: אפילו עור בהמה טהורה - פסולות, עד שיעבדן לשמן!

דפוס וילנא	תפילין	יש	להם	בדיקה	ואין	ניקחין	אלא	מן	המומחה	ספרים	ומזוזות	יש	להן	בדיקה	וניקחין	מכל	אדם
דפוס ונציה (ר"פ - רפ"ג)	תפילין										ומזוזות	יש	להן		בדיקה	וניקחין	מכל אדם
כתב-יד וטיקן 120–121	תפילין	יש	להן	בדיקה	ואין	ניקחין	אלא	מן	המומחה	תפילין יש להן בדיקה ואין ניקחין אלא מן המומחה	ספרים	ומזוזות	יש	להן	בדיקה	וניקחן	מכל אדם
כתב-יד וטיקן 118–119	יש	להם	בדיקה	ואין	ניקחין	אלא	מן	המומחה	ספרים		ומזוזות[ין]שלהן		בדיקה	וניקחין	מכל	אדם	
כתב-יד מינכן 95	תפילין	יש	להן	בדיקה	ואינן	ניקחין	אלא	מן	המומחה		ספרים	ומזוזות	יש	להן		בדיקה	וניקחין	מכל אדם

הלכות קטנות לרי״ף (מנחות) - הלכות ציצית דף יג עמוד א

תפילין (ומזוזות) יש להן בדיקה ואין נלקחין אלא מן המומחה ספרים יש להן בדיקה ונלקחין מכל אדם

המאור הקטן מסכת סוכה דף ד עמוד א

ונ״ל שכל המחלוקות הללו לא נאמרו אלא לענין תשמישי מצוה ותשמישי קדושה כגון האורג בגד למת וציצית מן הסיסים ורצועות תפילין אבל בכתיבה עצמה של תפילין ושל ס״ת דכ״ע בעינן לשמה שהוא גוף הקדושה וליכא מאן דפליג בהו וה״ה לגווילין של ס״ת וקלף של תפילין ודוכסוסטוס של מזוזה דכל דלהדי כתיבה ככתיבה דמי והיינו דאמר בהנך עובדי דפרק הניזקין ההוא דאמר ס״ת שכתבתי לפלוני גווילים שבו לא עבדתים לשמן וההוא דאמר הזכרות שבו לא כתבתים לשמן כל אלו **ליכא מאן דפליג עלייהו שאם עשאן שלא לשמן פסולין לפי שהם עצם הקדושה** וההיא דאמרינן בס״פ השולח והשתא דאמר רשב״ג עבוד לשמה בעי כתיבה לשמה לא בעי לאו מכלל דלרבנן דלא בעי עבוד לשמה ברצועות תפילין לא בעו כתיבה לשמה אלא אלומי הוא דאלים ליה לקושייה עליה דרשב״ג למירמא דידיה אדידיה בדרך ק״ו כלומר אם החמיר בזו כ״ש שהיה לו להחמיר בזו ולא שמעתי מינה מכללא לרבנן כלום וזה נ״ל ומצאתי לחכמי הדור דברים הללו בחילוף ומה שנ״ל כתבתי

מלחמת ה׳ מסכת סוכה דף ד עמוד א

והוי יודע שזה שהעמיד בעל המאור ז״ל מחלוקת רשב״ג ורבנן ברצועות תפילין אינו נכון ויכולנו לומר בו שהוא שבוש גמור שהרי רצועות לא הוזכרו בכל אותה ברייתא אלא לדברי מי שגורס אף על פי שלא עבדן לשמן ועד שיעבדם לשמן אתפילין גופייהו קאי ולדברי הנוסחאות המדוקדקות שגורסין אף על פי שלא עבדו לשמן ועד שיעבדנו לשמן אעור טלאי קאי בהדיא ולאו בתפילין גופייהו קא איירי כלל והיאך יתכן לומר הטיל עליהם עור בהמה כשרות ואף על פי שלא עבד התפילין לשמן תפילין מאן דכר שמייהו דקתני להו באף על פי וכ״ש לישנא דמילתיה דרבן שמעון בן גמליאל דלא מיתני שפיר ומשום דקי״ל כת״ק דעור טלאי אינו צריך עבוד לשמן אפי׳ עבוד לעצמו אינו צריך דאפי׳ רשב״ג נמי לא מצריך ליה אלא משום דלעביד ביה גופיה מעשה לשמן ולאו עבוד דעפיץ דהא לאו מקום כתיבה הוא דלבעי עיפוץ אלא עבוד כל דהו לשמן הא לת״ק דלית ליה לשמן לא צריך כלום וזהו שהנהיגו הגאונים לעשותו בעבור מצוה וכל זה סעד וראיה שאין הלכה כרשב״ג. **מענין תפלין עצמו נמי נ״ל שלדברי כל הנוסחאות נמי א״צ עבוד לשמן שהרצועות והטלאי וקלף הכתיבה עצמה דינן שוה שהרי כתוב בהן שם** וכדאיתמר בפ׳ במה מדליקין ועוד דגרסי׳ במנחות בפ׳ התכלת ת״ר תכלת אין לה בדיקה ואינה ניקחת אלא מן המומחה **ספרים יש להן בדיקה ואינם ניקחין אלא מן המומחה תפילין ומזוזות יש להן בדיקה וניקחין מכל אדם וזו גי׳ רבינו וכל ספרי הגאונים**

ז״ל ופי׳ רבינו שלמה יש להם בדיקה בחסרות ויתרות אעפ״כ אינם ניקחין אלא מן המומחה היודע לעשות בהן עבוד לשמן וניקחין מכל אדם דלא בעי עבוד לשמן **ושמעינן מינה שהספרים צריכין עבוד לשמן והתפילין אינן צריכין עבוד לשמן וכן בכתיבה עצמה אלו צריכים ואינן ניקחים ואלו אינן צריכין ולפיכך ניקחין מכל אדם** וזהו שאמרו בהנך עובדי דגיטין בס״ת לא עבדתים לשמן אבל קשה לנו בסברא זו שהרי שנינו אין בין ספרים לתפילין ומזוזות אלא שהספרים נכתבין בכל לשון וכו׳ הא לענין עבוד וכתיבה לשמן זה וזה שוין וי״ל התם חומרי דתפילין ומזוזות קתני קולי לא קתני וכן זו שאמרו עליה בגמ׳ הא לתפרן בגידין ולטמא את הידים זה וזה שוים לומר שכל כ״ד ספרים צריכין גידין ומטמאין את הידים כתפילין ששנינו בהן שהם מטמאין את הידים ואפי׳ קהלת ושיר השירים תדע מדלא איתמר עלה עבוד וניקחים מכל אדם וכה״ג מתרצינן בגמ׳ בפ׳ מקום שנהגו במתניתא דאין בין דחומרי חומרי קתני וכי דייקת בההוא דמתני׳ דמגלה כולה חומרי דחד צד קתני ולא דתרוייהו **והענין הזה מתיישב יפה מן הטעם שפירשתי למעלה דבתפילין ומזוזות לא מייתר בהו קרא לכתוב לשמה ואילו בס״ת כתיב כתבו לכם והיינו לשם חובתכם**... וכן בתפילין ראוי הוא לחוש שמא לקח קלפים מכל אדם וכתב או שמא כתבן צדוקי ומומר וחרש שוטה וקטן למוכרן וזה לקח מהם ועוד שמא מן הספרים שנכתבו להתלמד לקח פרשה זו ומוכרה לשם מזוזה ועוד הם עצמן וכי אין הסופרים עשויין להתלמד בהן בכתיבה ותקוני הלכות שבתפילין ומזוזות ועוד שמא פרשיות הללו למזוזה כתבן ועשה מזוזה תפילין ואין לשמה של מזוזה כשר לתפילין לפי שהוא מקדושה קלה לחמורה אלא ש״מ לפי שאינן צריכין עיבוד וכתיבה לשמה הן נקחין מכל אדם וכשחפשנו הענין הזה בדבריהם של ראשונים מצינו הלכה זו רופפת בידם וכ״כ הנגיד זצ״ל ומר רב האי אמר אף על גב דפליגי ת״ק ורשב״ג ומוקי אביי נפשיה בחדא ורבה בחדא הא אשכחן התם ההוא דאתא לקמיה דר׳ אבהו עד ואין אתה נאמן להפסיד ס״ת והכל מודים דעיבוד לשמה מצוה מן המובחר אף על גב דאית ביה **פלוגתא וכולהו רבנן לא עבדי תפילין אלא מן הקלף מעובד לשמו וס״ת יש שמקילין בה ולעולם מעובד לשמו עדיף ומר רב משה היה מכשיר אינו מעובד לשמו ולא היו מודים לו בני דורו ובמקום הדחק כדאי הוא מר רב משה לסמוך עליו** ועוד עת לעשות לה׳ הפרו תורתך ע״כ וכיון שאתה רואה ששמועה רופפת היא זו לנו שמעינן שאמרו כהלכה

רמב״ם תפילין פרק א

יא גוויל של ספר תורה, וקלף של תפילין או של ספר תורה--צריך לעבד אותן לשמן ; ואם עיבדן שלא לשמן, פסולין. לפיכך אם עיבדן הגוי--פסולין, אף על פי שאמרנו לו לעבד עור זה לשם הספר או לשם התפילין : שהגוי על דעת עצמו הוא עושה, לא על דעת השוכר אותו. לפיכך כל דבר שצריך מעשה לשמו--אם עשהו הגוי, פסול. **ומזוזה, אינה צריכה עבדה לשמה.**

יד ספר תורה תפילין ומזוזות, שכתבן על גבי עור בהמה וחיה ועוף הטמאים, או על גבי עורות שאינן מעובדין, או שכתב ספר תורה או תפילין על עור שלא עיבדו לשמן--הרי אלו פסולין.

שו״ת הרמב״ם סימן שלד

(לחכמי לוניל). שאלה ילמדנו רבינו את הנמצא כתוב בספר אהבה שהמזוזה אין צריך עיבוד לשמה אף על פי שס״ת ותפלין צריכין עיבוד לשמן ונפסלין אם לא נעבדין לשמן אבל מזוזה אינה צריכה עיבוד לשמה ואי משום דקרי למזוזה קדושה קלה הלא ג״כ קורא לתפלה של יד קדושה קלה. יאיר לנו עינינו בזה מניין לו. תשובה לא מפני זה אלא משום דלא נשמע במזוזה עיבודה לשמה כלל **והיכא דאיתמר איתמר והיכא דלא איתמר לא איתמר** ואם תאמר מ״ט ספר תורה ותפילין צריכין עיבוד לשמן ומזוזה אינה צריכה עיבוד לשמה לפי **שעצמה של ספר ועצמן של תפילין הן המצוה ולפיכך הוצרך לעשות להן חשיבות יתירה והוצרכו לעבדן לשמן כדי שיזהר בעבודתן כדי שיעמדו ימים רבים אבל עצמה של מזוזה אינה המצוה ולא תחשב מצוה אלא מפני בית המתחייב בה ואם אין בית אין מזוזה אבל ספר תורה ותפילין חובת הגוף התדירה.**

[יא] גויל של ספר תורה וקלף של תפילין או של ס"ת צריך לעבד אותן לשמן ואם עבדן שלא לשמן פסולין וכו' ומזוזה אינה צריכה העבדה לשמה עכ"ל.

צ"ע מאי שנא ס"ת ממזוזה...

ולפי זה מיושבים היטב דברי הרמב"ם שפסק דמזוזה א"צ עיבוד לשמה, **דהנה הך דינא דעיבוד הא אין זה דין בסת"מ לחוד, כי אם בכל מקום דבעינן ספר בעינן עיבוד, דספר היינו מעובד**, וכמבואר בהג"מ פ"א מהל' תפילין, והביא זאת מהך דפרשת סוטה צריכה עיבוד, והרי בירושלמי סוטה פ"ב [הי"ד] מבואר דמגילת סוטה אין בה משום קדושה משום דניתנה למחיקה וכדאיתא התם דאינה מטמאה את הידים, הרי להדיא דכל דכתיב ביה ספר היינו מעובד ואפילו במקום דלית בה משום קדושה כלל. **ולפ"ז צ"ע בסת"מ דבעינן עיבוד**, [וכדאיתא ברמב"ם פ"א הי"ד דגם מזוזה שכתבה על עור שאינו מעובד פסולה] **אם הוא דין של סת"מ מדין קדושתן, או משום דלא גרע מכל כתיבה וספר שבתורה דבעינן בהו עיבוד, והכא נמי סת"מ דכוותה, אבל דין מסויים בסת"מ ליכא שיהיו צריכין עיבוד**.

והנה בפשיטות נראה הדבר מבואר מהא דאיתא בשבת דף ע"ט [ע"ב] הלכה למשה מסיני תפילין על הקלף ומזוזה על דוכסוסטוס קלף במקום בשר דוכסוסטוס במקום שער, ואם שינה בזה ובזה פסול, ובירושלמי פ"א דמגילה [ה"ט] ס"ת על הגויל במקום שער, וקאי זאת על ההלכה למשה מסיני המוזכרת מקודם וכמבואר ברמב"ם פ"א מהל' תפילין יע"ש, הרי **להדיא דהוא דין מסויים בסת"מ מהלכה למשה מסיני, דאי משום דין ספר שבכל מקום הרי ליכא שום חילוקא בין גויל וקלף ודוכסוסטוס ובין מקום שער או מקום בשר דבכל גווני ספר מיקרי**, והכא הא תניא דאם שינה בזה ובזה פסול, אלא ודאי ש"מ דהוא דין מסויים בסת"מ בלבד.

אכן אכתי צ"ע, דהנה במנחות דף ל"ד [ע"ב] ת"ר וכתבתם יכול יכתבנה על האבנים נאמר כאן כתיבה ונאמר להלן כתיבה מה להלן על הספר אף כאן על הספר, או כלך לדרך זו נאמר כאן כתיבה ונאמר להלן כתיבה מה להלן על האבנים אף כאן על האבנים וכו' דנין כתיבה הנוהגת לדורות מכתיבה הנוהגת לדורות וכו', וביאור הסוגיא, דאע"ג דאיכא הלכה בסת"מ דבעינן דוקא גויל וקלף ודוכסוסטוס ובלא"ה מיפסלא, מ"מ על האבנים שפיר הוה מתכשרא מגז"ש דכתיבה כתיבה, אם לא משום טעמא דדנין דבר הנוהג לדורות מדבר הנוהג לדורות דנמצא דילפינן מהגזירה שוה דבעינן דווקא ספר. אכן אכתי צ"ע בעיקר הגזירה שוה למאי אתיא, כיון דלפי המסקנא נשאר דין סת"מ כפי ההלכה דווקא בגויל וקלף ודוכסוסטוס שבזה נכלל גם דין ספר, וא"כ אכתי עיקר הגזירה שוה מייתרא **והנראה מוכרח מזה, דבההלכה שנאמרה בגויל וקלף ודוכסוסטוס לא נכלל דין עיבוד, ואי משום ההלכה הוי גם עור מצה ודיפתרא כשר בהו, וע"ז באה הגזירה שוה במזוזה דבעינן דווקא ספר, ור"ל שיהא דווקא מעובד**, אלא דלאחר שנאמרה הגזירה שוה הרי הוה מצינן למילף דיכתבנה על האבנים ועל זה הוא דקאמר דנין דבר הנוהג לדורות מדבר הנוהג לדורות ובעינן דווקא ספר. **ולפ"ז שוב צ"ע בדין עיבוד של סת"מ אם הוא דין מסויים בסת"מ, או מדין ספר של כל התורה כולה,** דמההלכה הרי ליכא שום הוכחה על זה כיון דלא נכלל בה דין עיבוד, ותרי דיני נינהו, דההלכה נאמרה על עצם העור של גויל וקלף ודוכסוסטוס ומקום שער ומקום בשר, ודין העיבוד הוא במזוזה רק מגזירה שוה דכתיבה כתיבה דבעינן דווקא ספר, ובזה הרי לא מצינו אם הוא דין מסויים בסת"מ אם לא.

ונראה דבס"ת דכתיב ביה וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר א"כ ודאי דדין עיבוד שלו יש בו גם מדין קדושת ס"ת, דכיון דכתיב ספר בגופיה א"כ גם זה דבעינן ביה ספר הוא ג"כ מדין ס"ת. **אכן במזוזה צ"ע,** דהנה בהא דדרשינן בה נאמר כאן כתיבה ונאמר להלן כתיבה מה להלן על הספר אף כאן על הספר, פירשו התוס' במנחות שם דהגזירה שוה הוא מכתיבה דפרשת סוטה, אשר לפ"ז צ"ע אם נימא דכיון דילפינן לה מסוטה א"כ הוי דין עיבוד ודין ספר שלה כמו גבי סוטה דאין בה משום קדושה, או דנימא דהא דנלמד

בגזירה שוה מקרא דוכתבתם היינו כמאן דכתיב בה ספר להדיא והדר דין ספר שלה משום דין מזוזה וקדושת מזוזה. **אך לפי דברי הרמב״ם נראה הדברים מוכרחים מתוך דברי הירושלמי יומא שהבאנו דפליגי רשב״ג ורבנן בעור מזוזה אם צריכה עיבוד לשמה**, ולפי דברי הרמב״ם שהוסיף בפלוגתא דעור הבתים בטעמא דחכמים דאין צריך עיבוד לשמן הוא משום דעור הבתים א״צ עיבוד כלל, הרי קשה דהרי רבנן מכשרי גם במזוזה, ואף על גב דשם ודאי דצריכה עיבוד והעיבוד מעכב בה, **ובעל כרחך צ״ל דהדין עיבוד של מזוזה כיון דילפינן ליה מכתיבת פרשת סוטה אינו מדין כתיבת מזוזה ורק כדין ספר** דפרשת סוטה דאין בזה משום קדושה, **וע״כ לענין דינא דלשמה דדינו תלוי רק בדין קדושה דינה שוה כמו שאין צריך עיבוד כלל**, וזהו דפליגי בה רשב״ג ורבנן כמו דפליגי גבי עור הבתים, כיון דשניהן שוין בדין עיבוד לענין דינא דלשמה וכמו שנתבאר. **אשר לפ״ז הרי מיושב היטב דעת הרמב״ם שמחלק בין מזוזה לספרים ותפילין**, ומשום דלשיטת הרמב״ם דחכמים לא פליגי להכשיר בעיבדן שלא לשמן כי אם בדבר שא״צ עיבוד כלל, **א״כ ממילא דרק במזוזה דהעיבוד הוא רק משום דין ספר אבל אין בו משום קדושה, בזה הוא דלא בעי לשמה, משא״כ בס״ת דכתיב ספר בגופיה וכן תפילין דלא כתיב בהו כתיבה כלל הרי בעל כרחך דדין עיבודן נלמד מס״ת, והעיבוד שלהן יש בו משום קדושה, א״כ הלא צריך לשמה לכו״ע**, והירושלמי והסוגיא דגיטין דף נ״ד לא פליגי, וזהו שפסק כן הרמב״ם.

שיעורים לזכר אבא מרי, א, עמ׳ רסו

אולם דברי הגמרא מתבארים גם בצורה אחרת. כשאנו משתמשים במונח ס״ת, הרי אנו מתכוונים לשני מושגים ולשתי הלכות: א) קדושת ס״ת; ב) חפצא של ס״ת בכתב. בהרבה מקרים אנו נתקלים בחפצא של ס״ת אשר אין לו קדושה מסויימת של ס״ת. כמה דינים ישנם בקדושת ס״ת ולא בחלות שם חפצא של ס״ת, ולעומתם הרבה הלכות אינן הלכות בקדושתה כי אם בהכשר הכתב בחלות שם תורה הנכתבת. למשל, מצות כתיבת ס״ת אין יוצאים אלא בספר הטעון קדושת והכשר ס״ת. כמו כן, בנוגע לקריאה בציבור ולענין שבועה בנקיטת חפץ (בת״ח הקילו בתפיסת תפילין) בעינן חלות קדושת ס״ת. ברם, כשאנו דנים בדין דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם בעל פה, אין אנו מעונינים כלל בקדושת ס״ת אלא בחפצא של תורה שבכתב, אם הדברים שנכתבו בה נתפסו בחלות שם תורה שבכתב ניתנת היא לקריאה וללימוד. ההבדל בין בע״פ לבכתב אינו זהה עם ההבדל שבין ספר שיש בו קדושת ס״ת לספר נטול קדושה זו, אלא עם החילוק שבין כתיבה שאינה מתפיסה בדברים אופי של תורה שבכתב, לבין כתיבה המתפיסה חלות זה בתוכן שנכתב בה.

שם, עמ׳ רעג-ערה

הרמב״ם הבדיל גם במקום אחר בין צורך עיבוד לדין לשמה והיינו במגילה. עיין בפ״ב מהלכות מגילה ה״ט שכתב וז״ל: ״אין כותבין את המגילה אלא בדיו על הגויל או על הקלף כס״ת וכו׳ ואין העור שלה צריך לעבד לשמה. היתה כתובה על הנייר או על עור שאינו מעובד וכו׳ פסולה״. מפורש יסוד חדש, כתבי הקודש וגם חפצא של תורה שבכתב בעי עור מעובד, קלף, משום דבלאו הכי אינם נקראים ספר, אבל לא צריכים עיבוד לשמה. במשנת ידים מבואר רק דבעינן אשורית על הספר ובדיו, אבל דין לשמה לא הוזכרה. כוונת לשמה קשורה בספר תורה ותפילין, אבל אין לה שום זיקה לכתבי הקודש ולחלות תורה שבכתב. לא שם אגרת ולא דין ספר קשורים בעיבוד לשמה;

...

נמצא, כי חלות לשמה היא הלכה מיוחדת בקדושת ס״ת ותפילין ומזוזות ליתר הראשונים, ולרמב״ם מזוזה הוצאה מכלל זה. והנה ס״ת טעונה קדושה מסויימת לבד קדושת כתבי הקודש וחלות שם תורה שבכתב, וכמו שהדגשנו למעלה לענין כמה דינים. אם כתב רק חלק מספר התורה כמו חומש מהווה הוא חפצא של תורה שבכתב וגם רצוף הוא קדושת כתבי הקודש, אבל אין בו קדושת ס״ת; קדושה זו חלה רק על ס״ת שלם שנכתב בהתאם עם כל הלכותיה. ההלכה של לשמה נאמרה ביחס לקדושת ס״ת המסויימת מלבד קדושת כתבי הקודש או הכשר תורה שבכתב. רק קדושה יחודית זו מזקיקה עיבוד לשמה. כמו כן, בתפילין יש בפרשיות מלבד חלות תורה שבכתב וקדושת כתבי הקודש קדושה מסויימת של תפילין. סברא זו פשוטה היא מאד. גם הבתים והרצועות קדושים המה בקדושת תפילין (בנוגע לבתים מבואר בסוגיא שבת (כח, ב) דמהווים המה קדושת כתב בשל השין החקוק בה ופסלינן עור בהמה טמאה על פי גזיה״כ למען תהיה תורת ד׳ בפיך, מן המותר בפיך, ולא בעינן פסול של הכשר מלאכת שמים רק מן עור בהמה טהורה לבד). הדבר ברור לכל, כי אי אפשר לבתים ולרצועות להתקדש בקדושת כתבי הקודש או להתפס בחלות תורה שבכתב, שהרי אין בהם שום דבר תורה, ואפילו השין שבתפילין שעל ידה נעשים הבתים גופא קדושה אינו אלא אות השם, אבל אינו יכול להחשב כחפצא של תורה שבכתב, כי אינו מועתק ממנה ואין בו שום משמעות שתעניק לו ל״שין״ חלות שם תורה. הוא מהווה רק שין גרידא ואין בו אלא קדושת תפילין ולא קדושת תורה, א״כ הפרשיות דהווין מגוף התפילין לא גרעי מן הבתים והרצועות, ויש עליהן קדושה מיוחדת של תפילין מלבד קדושתן בתור כתבי הקודש וחלותם כחפצא של תורה שבכתב. אי אפשר לומר, כי בשעה שרובצת קדושה מסויימת על הבתים והרצועות, הפרשיות מופקעות מקדושת תפילין היחודית ודי להן בקדושת כתבי הקודש ושם תורה שבכתב, כי אם נפקעה קדושת תפילין מן הפרשיות, בטלה גם מן הרצועות והבתים, כי הלא שלשתן חפצא אחת של תפילין, וקדושת תפילין מצטרפת מן שלשת החלקים. לפיכך צריך עור הפרשיות להעבד לשמן, משום שקדושת תפילין המיוחדת הכרוכה בפרשיות זקוקה לעיבוד לשמה כמו שעור הרצועות בעי כוונה לשמה בשל קדושה זו.

ברם, במזוזה הענין אחר לגמרי. אין קדושת מזוזה כחטיבה בפ״ע קיימת כלל, המזוזה מהווה חפצא של תורה שבכתב הקדוש בקדושת כתבי הקודש כמו שאר חלקי התורה. מצותה. כי שתי פרשיות של שמע והיה אם שמוע שנכתבו בְּחֻלּוֹת שמן של תורה שבכתב וכתבי הקודש צריכות להקבע לפתחי הבתים, ועי״ז מקיים אדם חובת מזוזה, ברם, אין בשתי הפרשיות חלות שם מיוחדת וקדושת מזוזה מסויימת כמו בס״ת ובתפילין. לכן אין העור שלה צריך עיבוד לשמה, כי לאיזו קדושה יתכוון בעיבוד הקלף? כתבי הקודש אינם נתפסים במחשבת לשמה, קדושה מסויימת של מזוזה אינה בעולם כלל שיתכוון אליה. זה הסביר הרמב״ם באגרתו לחכמי לוניל באמרו, ״לפי שעצמו של ס״ת ועצמן של תפילין הם המצוה״, כלומר, יש בהן חלות שם מיוחדת וקדושה מסויימת של ס״ת ותפילין, ״לפיכך הוצרך לעשות להן חשיבות יתירה והוצרכו לעבדן לשמן״, כלומר, וקדושה זו מחייבת את האדם לעבד את העורות לשמה. ברם, ״עצמה של מזוזה אינה המצוה ולא תחשב מצוה אלא מפני שהבית חייב, ואם אין בית אין מזוזה״; כלומר, אין שם מזוזה חל על החפצא בפני עצמו, ולכן דין לשמה אינו נוהג בה.